dixerit ego non iudico eum. Non eñi veni vt iudicez mundũ. ſʒ ut ſaluificẽ mundũ. Qui ſpernit me ⁊ nõ accipit verba mea. habet qui iudicet eũ. Sermo quẽ locut⁹ ſũ. ille iudicabit eũ in nouiſſimo die Quia ego ex meipſo non ſũ locut⁹ ſed qui miſit me pater. ipſe mihi mandatũ dedit quid dicam. ⁊ qd loquar? Et ſcio quia mandatũ eius vita eterna eſt Que ergo ego loquor. ſicut dixit mihi pater ſic loquor.

CHRY. Quia amor humane glorie principes credentes confiteri prohibebat. dñs cõtra hoc eis loquit̃. vnde dr̃. Je. aũt cla. ⁊ di. Qui cre. i me nõ cre. i me: ſʒ in eũ q̃ me miſit. q. d. Quid formidatis credere in me. in deum fides puenit per me. AV. Quia eñi hõ apparebat hoibus cũ lateret de⁹ ne putarent eũ hoc eſſe tm̃ qḋ videbãt talẽ ac tantũ ſe volens credi. qualis ⁊ quantus eſt pater. Qui credit in me inquit. non credit in me. i. in hoc qḋ videt: ſed in eũ qui me miſit: i. in patrẽ. nã ſi putauerit eũ habere filios ſm̃ gratiã: nõ aũt habere filiũ equalẽ ſibi atq; coeternũ: nec credit in patrẽ qui eũ miſit: quia nõ eſt hoc pater qui eum miſit. Ne aũt putarent ſic voluiſſe intelligi patrem: tanꝙ multoꝝ filioꝝ per gratiã generatorez: non vnici verbi equalis ſibi: continuo ſubiecit: Qui videt me videt eum qui miſit me. q. d. Uſq; adeo nihil diſtat inter eum ⁊ me: vt qui me videt videat euʒ qui miſit me: aplos ſuos certe ipẽ dñs miſit: nunꝙ tñ aliquis eorũ dicere auderet. Qui credit in me. Credim⁹ eñi aplo: ſed nõ credimus in aplm̃. Fili⁹ aũt recte vnigenitus dicit: Qui credit in me: nõ credit in me: ſed credit in eum qui me miſit: vbi nõ a ſe abſtulit credentes fidẽ: ſed voluit in forma ſerui remanere credentẽ. CHRY. Uel dicit: Qui credit in me ⁊c̃. q. d. Qui fluminis accipit aquã: nõ eam que eſt fluminis accipit: ſed eã que eſt fontis: volens aũt oſtẽdere qm̃ nõ eſt credere in patrẽ: nõ credentẽ in eum ſubiũgit. Qui videt me: videt eum qui me miſit: qd igit. Corpus eſt de⁹ nequaꝙ: ſed conſideratio veri que eſt per intellectuʒ: hic viſio dicit: deinde oſtendit eam que ad patrẽ cognitionẽ in hoc qḋ ſubdit: Ego lux in mundũ veni: quia eñi pater lux vocat: vbiq; eo hic vtit̃ nomine. Lucem aũt ſe hic vocauit: eo ꝙ ab errore eripit: ⁊ intellectuales tenebras ſoluit. vnde ſubdit: Ut ois qui credit in me: in tenebris non maneat. AV. In quo ſatis manifeſtat oẽs ſe in tenebris inueniſſe: ſed ne in eis tenebris maneãt: in quibus inuenti ſunt: debent credere in lucẽ que venit in mundum: dixit quodã loco diſcipulis ſuis: Uos eſtis lux mundi: non tñ eis dixit: Uos lux veniſtis in mundũ: vt ois qui credit in vos in tenebris non maneat: lumina ergo ſunt oẽs ſancti ſed credendo illuminant ab eo a quo ſiquis receſſerit tenebrat. CHRY. Ut aũt nõ exiſtimet ꝙ ꝓpter imbecillitatẽ eos qui ipm̃ contẽnũt: illeſos dimittat ſubiungit: Et ſiquis audierit verba mea: ⁊ non cuſtodierit ego nõ iudico eum. AV. Intelligendũ eſt: Modo nõ iudico eum: cũ alio loco dicat: Pater omne iudiciũ dedit filio: q̃re aũt modo non iudicat oſtendit ſubdens: Nõ enim veni vt iudicem mundũ: ſed ut ſaluificẽ mundũ. i. vt ſaluũ faciã mũdum nunc ergo eſt tempus miſericordie: poſt erit iudicij.

CHRY. Deinde ut nõ pigriores ex hoc fiant terribile ſubdit iudiciũ: Qui ſpernit me ⁊ non accipit verba mea: habet qui iudicet eum. AV. Non dixit: Ego non iudico eum in nouiſſimo die: hoc eñi eſſet contrariũ illi ſentẽtie: Omne iudiciũ dedit filio. Expectãtib⁹ aũt quiſnã eſſet ille ſecutus adiunxit: Sermo quẽ locut⁹ ſũ ille: iudicabit eũ in nouiſſimo die. Satis manifeſtauit ſeipſum i nouiſſimo die iudicaturũ: ſeipm̃ quippe locutus eſt: ſeipm̃ annũciauit: aliter itaq; iudicabũt qui nõ audierunt: aliter qui audierunt conteпſerunt. AV. i. de trini. Ideo autẽ iudicat verbũ qḋ locutus eſt fili⁹: quia nõ ex ſe locutus eſt fili⁹: vnde ſequit̃: Quia ego ex meipſo nõ ſum locutus per qḋ intelligi voluit. Ego non ex me natus ſum. Quero itaq; quomodo intelligam⁹: Ego non iudicabo: ſed verbũ qḋ locutus ſum iudicabit: cum ipſe ſit verbũ patris quod loquit: vel ita: Ego non iudicabo ex poteſtate humana: q: filius hominis ſum: ſed ego iudicabo ex poteſtate verbi dei: quia filius dei ſum. CHRY. Uel aliter: Ego non iudico eum. i. non ſum cauſa perditionis eius: ſed ipſe qui verba mea ſpernit. Uerba enim que modo locutus ſum in ordine ſtabunt accuſatoris omnẽ tollentia excuſationem: ⁊ hoc eſt quod ſubdit: Sermo quẽ locutus ſum: ille iudicabit eum. ⁊ quis ſermo? Quia ego ex meipſo nõ ſuʒ locutus: ſed qui miſit me pater: ipſe mihi mandata dedit quid dicam: ⁊ quid loquar. Omnia igitur hec ꝓpt̃ eos dicebant: vt nullã habeãt excuſationẽ. AV. Mandatum aũt nõ qḋ filius nõ habeat pater dedit: ſed in ſapientia patris quod eſt verbũ patris oia mandata ſunt patris Dicit aũt mandatũ datũ: q: non eſt a ſeipſo cui dicit datũ: ⁊ hoc ẽ dare filio id ſine quo nũꝙ filius fuit: quod eſt gignere filiũ qui nũꝙ non fuit. THEO. Cũ eñi verbuʒ patris exiſtat filius: ⁊ que ſunt in mente patris reuelat in integrum: mandatũ accepiſſe dicit: quid ſit dicturus ⁊ qd loquatur. Sicut etiam noſtrũ verbũ ſi verũ fateri volumus ea profert que ſuggerit mens. Sequit̃: Et ſcio quia mandatũ eius in vita eterna eſt. AV. Si ergo vita eterna ẽ ipſe filius: ⁊ vita eterna eſt mandatũ patris: quid aliud dictum eſt: niſi quia ego ſum mandatũ patris: proinde ⁊ id quod adiungit: que ergo ego loquor: ſicut dixit mihi pater ſic loquor nõ accipiamus: Dixit mihi: quaſi ꝑ verba locutus ſit vnico verbo: dixit ergo pater filio id ſine quo nunꝙ filius fuit: ſicut dedit vitam filio: nõ qḋ neſciebat vel non habebat: ſed qḋ ipſe filius erat. quid eſt autẽ Sicut dixit mihi ſic loquor: niſi verbum loquor. Ita ille dixit vt verax: ita iſte loquitur vt veritas: verax aũt genuit veritatẽ: quid ergo iam diceret veritati? non eñi imꝑfecta erat veritas cui verũ aliqḋ adderet. CA. XIII.

Ante diem feſtũ paſce ſciens ieſus q: venit hora eius ut trãſeat ex hoc mũdo ad patrem: cuʒ dilexiſſet ſuos qui erant in mundo in finem dilexit eos Et cena facta cum diabolus iam miſiſſet in cor ut traderet eum iudas ſimonis ſcariothis: ſciens quia omnia dedit ei pater in manus: ⁊ quia a deo exiuit ⁊ ad deum vadit ſurgit a cena ⁊ ponit veſtimenta ſua: et cum accepiſſet lintheuʒ precinxit ſe. Deinde miſit aquã in peluim ⁊ cepit lauare pedes diſcipuloꝝ: ⁊ extergere lintheo quo erat precinctus.

THEO. Quia dñs trãſmigraturus erat de pñti ſeculo: explicat qualem erga ſuos amicitiam gereret. vnde dr̃ Ante di. fe. paſ. ſci. ie. q: ve. ho. ei⁹ vt trã. ex hoc mundo ad pa. cũ dilex. ſu. qui erãt in mũ. in fi. di. eos. BEDA Plurima ſiquidẽ feſtiuitate iudei habebant: ſʒ apud eos inſignior atq; celebrior erat paſce feſtiuitas: ꝓpter quod ſignanter dicit: Ante diem feſtum paſce. AV. Paſca nõ ſicut quidã exiſtimant grecum nomen eſt ſed hebreũ opportuniſſime tamen occurrit in hoc nomine quedã congruentia vtrarũq; linguarum: q: eñi pati grece paſchin dicit: ideo paſca paſſio putata eſt: vel hoc nomẽ a paſſione ſit appellatũ: in ſua vero lingua hoc eſt in hebrea paſca tranſitus dicitur: ꝓpterea quia tunc primũ paſca celebrauit populus dei quando ex egypto fugientes: rubruʒ mare tranſierunt: nunc ergo figura illa prophetica in veritate completa eſt: cum ſicut ouis ad immolandũ ducit̃ chriſtus cui⁹ ſanguine illinitis poſtibus noſtris. i. cuius ſigno crucis ſignatis frontibus noſtris a perditione hui⁹

ſeculi

ſeculi:tanꝙ a captiuitate egyptiaca liberamur:⁊ agimus
ſaluberrimū tranſitū:cum de diabolo tranſimus ad chri
ſtum ⁊ ab iſto inſtabili ſeculo: ad eius fundatiſſimum re-
gnum. Hoc itaqꝫ nomen.i.paſca velut interpretās nobis
euangeliſta dicit: Sciens qꝛ venit hora eius ut tranſeat
ex hoc mūdo ad patrē. Ecce paſca.ecce trāſitꝰ. CHR.
Non ſolum aūt tunc ſciens ſed olim. Tranſitum eiꝰ mor
tem vocat. Relicturus aūt diſcipulos maiorē eis demon
ſtrauit amorē. ⁊ hoc eſt quod dicit: Cum dilexiſſet ſuos
qui erant in mundo in finem dilexit eos. hoc eſt nihil de
reliquit eorum que cum qui valde amat decens eſt face
re:non autem a principio hoc fecit:ſed maiora poſtea ad
iecit:vt eoꝝ augeat familiaritatē:⁊ multā eis prepararet cō
ſolationem:ad ea que ſuperuentura erant:ſuos autē eos
vocat ſm familiaritatis rationem:quia ⁊ alios ſuos dicit
ſm conditionis rationem,ut cum dicitur. Sui eum nō re
ceperunt.addit autem:qui erant in mundo.quia ſui erant
etiam defuncti vt abraam iſaac ⁊ iacob: ſed in mundo nō
erant. Hos ergo ſuos qui erant in mundo manſit amans
continue:⁊ tandem perfectam amicitiam circa eos oſtē
dit.⁊ hoc eſt. In finem dilexit eos. AVGV. Uel aliter.
In finem dilexit eos:vt ⁊ ipſi de hoc mundo ad ſuum ca
put dilectione tranſirent. quid eſt enim. In finem.niſi in
chriſtum. Finis enim legis chriſtus ad iuſticiaꝫ omni cre
denti:finis perficiens non interficiens. Uideo aūt poſſe
iſta verba quodā humano modo etiaꝫ ſic accipi tāꝙ vſ-
qꝫ ad mortē chriſtus dilexerit ſuos. Sed abſit vt dilecti-
onem morte finierit:qui nō eſt morte finitus niſi forte ſit
ita intelligēdū:Uſqꝫ ad mortē dilexit eos.i.vſqꝫ ad mor-
tem illuꝫ dilectio ipſa perduxit. Sequit̄: Et cena facta.i.
iam peracta:⁊ ad cōuiuantiū menſā vſūqꝫ perducta. Nō
eni ita debemꝰ intelligere cenā factā:veluti iam cōſumptā
atqꝫ tranſactā:adhuc eni cenebat cū ſurrexit ⁊ pedes la-
uit diſcipulis:nā poſtea recubuit ⁊ buccellā traditori de
dit ꝙ aūt ait: Cū iam diabolus miſiſſet in cor ut traderet
eum iudas ſimonis ſcariothis:miſſio iſta ſpiritualis ſug
geſtio eſt:⁊ non fit per aurē:ſed per cogitationē:diabolice
eni ſuggeſtiones imittunt̄:⁊ humanis cogitationibus im-
miſcent̄. Factū ergo iam fuerat in corde iude ꝑ imiſſionē
diabolicā:vt traderet diſcipulus magiſtrū. CHR. Hoc
aūt quaſi ſtupens interſeruit euāgeliſta:quonia cū qui iā
prodere ſtatuerat dn̄s lauit:oſtendit etiā ꝓditoris multā
nequitiā:qm̄ neqꝫ ſalus eum cōicatio detinuit: qd̄ maxi-
me conſueuit nequitiā detinere. AV. Locuturus auteꝫ
euangeliſta de tāta dn̄i humilitate prius eius celſitudineꝫ
voluit cōmendare:ad qd̄ pertinet qd̄ dicit: Sciens qꝛ oia
dedit ei pater in manus:ergo ⁊ ipm̄ traditorē. GREGO
iij.morali. Sciebat eni ꝙ in manu ſua ipſos etiaꝫ perſe-
cutores acceperat:vt ipſe in ſe ad vſuꝫ pietatis intorque
ret:quicqd eorū cōtra ſe malicia permiſſa ſeuiret. ORI
Oia enim tradidit ei pater in manus:hoc eſt in opere eiꝰ
⁊ poteſtatē. Pater eni meꝰ vſqꝫ huc inquit operat̄ ⁊ ego
operor.vel oia tradidit ei pater in manus: cuncta capien
tes:vt quelibet ei famulent̄. CHRY. Traditione enim
hic ſalutē fidelium vocat. Cum aūt audieris traditioneꝫ
nihil humanū ſuſpiceris:cum eni qui ad patrē oſtēdit ho
norem ⁊ cōcordia. Sicut eni pater ei tradidit:ita ipe pa-
tri:vnde paulus: Cum tradiderit inquit regnū deo ⁊ pa-
tri. AV. Sciens etiam quia a deo exiuit:⁊ ad deū va
dit:nec deum cum inde exiret:nec nos deſerens cum re
diret. THEO. Quia ꝗ pat̄ oia ei cōmiſit in manus.i.
ſalutem ei cōmiſit fideliū:decens reputabat quecunqꝫ ſpe
ctant ad ſalutē illis oſtendere. Sciens etiam ꝙ a deo exi
uit ⁊ ad deum vadit:nullatenꝰ eius gloria minui poterat
dū pedes diſcipuloꝝ ablueret:neqꝫ.n. gliaꝫ vſurpauit q̄
eni dignitatē vſurpant:minime ꝯdeſcēdūt ne diſſipēt qd̄ i
ꝯgrue ſibi diripuerūt. AV. Cū ergo illi pr̄ oia dediſſet
in manus:ille diſcipuloruꝫ nō manus ſed pedes lauit: vt
cum ſe ſciret a deo exiſſe ⁊ pergere ad deum: nō dei dn̄i

ſꝫ hois ſerui impleuit officiū. CHRY. Hoc autē dignū
erat:eo ꝙ a deo exiuit:⁊ ad deum vadit:vt vniuerſū con
culcaret tymorē:vnde ſequit̄. Surgit a cena ⁊ ponit veſti
menta ſua:⁊ cū accepiſſet linteuꝫ precinxit ſe:deinde mi-
ſit aquam in pel.⁊ ce.la.pe.diſ.⁊ exter.lin.quo erat ꝓcin.
Uide qualiter humilitatē oſtendit nō ſolū in lauando pe-
des ſed etiā aliter: Non eni anteꝙ recumberet: ſed poſtꝙ
reſederūt oēs:tunc ſurrexit deinde nō ſolum lauit: ſed ve
ſtimenta deponit linteū precinxit in peluim implet:⁊ non
alijs impleri iuſſit:ſed oia operat oūdens ꝙ cum ei ſtudio
oportet talia facere. ORI. Myſtice aūt prādiū primꝰ
cibus eſſe dignoſcit̄:⁊ ante terminū diei ſpiritualis: qui i
vita preſenti conſiderat̄:⁊ his qui introducunt̄ conueni-
ens exiſtit:cena vero finalis ⁊ his qui iam vltra ꝓgreſſi
ſunt apponit̄:aliter quoqꝫ poterit quis aſſerere prandiuꝫ
fore intentionē ſcripturarū antiquarū: cenam vero recō-
dita in nouo teſtamēto myſteria. Puto aūt ꝙ qui vna cū
ieſu cenant:⁊ in finali vite preſentis die ſecū cōuiuantur:
egent lauacro quodā non vtiqꝫ erga qd̄ primoꝝ vt ita lo
quar corporis ⁊ aieſꝫ quo ad vltima ⁊ poſtrema que ter
re neceſſario herent. Dicit autē ꝙ cepit lauare pedes : nā
poſtmodū lauit ⁊ finiuit loturā:quia pedes apoſtoloruꝫ
fuerunt contaminati:iuxta illud: Omnes vos ſcandaliza
bimini iſta nocte in me. Poſtea autem perfecit eos laua-
re:purgans eos vt vltra non ſedent̄. AV. Poſuit auteꝫ
veſtimenta ſua:q̄ cū in forma dei eſſet ſemetipm̄ exinani-
uit:precīxit ſe linteo:q̄ formā ſerui accepit: miſit aquam
in peluim vnde lauaret pedes diſcipuloꝝ: qui in terram
ſanguinem fudit quo imundiciā dilueret peccatoꝝ. Lin-
teo aūt quo erat precinctꝰ pedes quos lauerat terſit: qui
carne qua erat indutus:euangeliſtarū veſtigia conforta-
uit:⁊ linteo quidem vt ſe precingeret poſuit veſtimenta q̄
habebat:vt autem formā ſerui acciperet:quādo ſemetipm̄
exinaniuit:non qd̄ habebat depoſuit:ſed quod nō habe-
bat accepit:crucifigendꝰ ſane ſuis expoliatꝰ eſt veſtimen
tis:⁊ mortuus inuolutus eſt linteis:⁊ tota eius paſſio no
ſtra purgatio eſt.

Uenit ergo ad ſimonē petrum. Et dicit ei pe-
trus: Domine tu mihi lauas pedes: Reſpondit ie
ſus ⁊ dixit ei. Quid ego facio tu neſcis modo: ſci
es aūt poſtea. Dicit ei petrus: Nō lauabis mihi
pedes in eternū. Reſpondit ei ieſus: Si non laue
ro te:non habebis partem mecum. Dicit ei ſimō
petrus : Domine non tantuꝫ pedes:ſed et manus
et caput. Dicit ei ieſus: Qui lotus eſt non indiget
niſi ut pedes lauet:ſed ē mūdus totus. Et vos mū
di eſtis ſed non omnes. Sciebat enim quiſnam eſ
ſet qui traderet eum:propterea dixit non eſtis mū
di omnes.

ORIGE. Sicut medicus pluriū egrotorū intentꝰ cu-
re ab his qui magis indigent:propriam curam incipit ſic
⁊ chriſtus qui fedos abluit pedes diſcipuloruꝫ exordit̄
ab his qui magis erant fedi:⁊ ſic vltimo venit ad petruꝫ
quaſi minus alijs indigentē lotura pedum: vnde dicitur
Uenit ergo ad ſi.pe.cui quodāmodo ad reſiſtendū pene
munda pedum perſuadebat:vnde ſequitur: Et dixit ei pe
trus:domine tu mihi lauas pedes: AV. Quid eſt Tu:
quid eſt Mihi:cogitanda ſunt potius ꝙ dicenda : ne for-
te quod ex his verbis aliquatenus quidem digne conce
pit aia:non explicet lingua. CHRY. Uel ſi petrus pri
mus erat:ſed credibile eſt proditorem ſtultum exiſtentem
ante eum recubuiſſe:qd̄ euangeliſta ſignificauit cuꝫ dixit
Cepit lauare:deinde venit ad petrū. THEO. Ex quo
patet ꝙ non primitus lauit petrū ex ceteris vero diſcipu
lis nullus tētauiſſet ante petrum lauari. CHRY. Que
reret autem vtiqꝫ quis quare nullus cum aliorum probi

buit:ſed ſolus petrus:quod non parui amoꝛis ⁊ verecū
die erat. Ex hoc igit̄ mihi videt̄ pꝛius ſolum pꝛoditoꝛem
lauaſſe:deinde ad petrū veniſſe: ⁊ alios diſcipulos per
eum de reliquo caſtigatos. Si enim quēq̄ ex ceteris la
uare cepiſſet pꝛohibuiſſe dominū: ⁊ dixiſſet que petrus
dixit. ORIGE. Uel aliter: Omnes poꝛrigebant pedes
decernentes ꝙ tantus non irrationabilit̄ eoꝛum lauaret
pedes:ſolus aūt petrus nullam aliā cōſiderationem con
ferens:tanq̄ reuerens ieſum:nō pꝛebebat pedes ſuos ad
lauandū:ſepe enim ſcriptura deſignauit petrū feruidum
ad inſinuandum que ſibi viſa ſunt vtilioꝛa ⁊ melioꝛa.
¶ AVGV. Uel aliter: Non debemus putare hoc petrū
int̄ ceteros foꝛmidaſſe atq̄ recuſaſſe:cū ⁊ id alij ante ipſū
libenter vel equanimiter fieri permiſiſſent: non enim ita
intelligendū eſt quaſi aliquibus iam lauiſſet: ⁊ poſt eos
veniſſet ad pꝛimū. Quis eni neſciat pꝛimū apoſtoloꝛum
eſſe beatiſſimū petrum:ſed ꝙ ab illo ceperit:quando er-
go pedes diſcipuloꝛū lauare cepit:venit ad eū a quo ce
pit.i.ad petrum: ⁊ tunc petrus expauit:quod etiam quilī
bet eoꝝ expaueſceret. Sequitur: Rñ.ieſus ⁊ di.ei: quod
ego fa.tu ne.modo:ſci.aūt poſtea. ¶ CHRY.i.humili-
tatem huiꝰ doctrine: ⁊ quomodo humilitas ſufficit in de
um ꝑducere. ORIGE. Uel inſinuat dñs ꝙ hoc erat my
ſterium. Lauando eni ⁊ exſiccando pedes eoꝝ: faciebat
eos decoꝛes debentes euāgelizare honeſta:vt oſtendere
valeant inter ſcīn ac pergere per eum qui dixit: Ego ſum
via.opoꝛtebat autem lauari pedes diſcipuloꝛum a ieſu
deponente veſtimenta vt mundos pedes mundioꝛes effi
ciat:vel immundiciā pedum diſcipuloꝛū ſuſcipiat in pꝛo
pꝛium coꝛpus:per linteum quo ſolo pꝛecinctus mane-
bat:ipſe naq̄ languoꝛes noſtros poꝛtauit. Attende etiā
ꝙ cum debeat pedes diſcipuloꝛū abluere:non aliud tem
pus eligit:q̄ cum diabolus iam intrauerat in coꝛ iude:vt
eum pꝛoderet: ⁊ futura pꝛo hominibus diſpenſatio im-
minebat.nam ante hoc non erat oppoꝛtunū pedes diſci-
puloꝛum lauari a ieſu. Quis enim pedum eoꝛū ſoꝛdicieſ
inter medij tempoꝛis vſq̄ ad paſſionem lauaſſet: ſed ne-
q̄ tempoꝛe paſſionis:alter eni ieſus nō aderat qui pedes
eoꝛum lauaret:ſed neq̄ poſt diſpēſationē:illo naq̄ tēpo-
re ſpirituſcō ſuperueniente eoꝝ loti ſunt pedes. Huiꝰ er
go myſterij dicit dñs petro:tu nō es capax:ſed poſt hec
noſces cum illud perceperis illuſtratꝰ. AV. Nec tamē
ille dñici facti altitudine exterritus permittit fieri:qḋ cur
fieret ignoꝛabat:ſed vſq̄ ad ſuos pedes humilē chꝛiſtū
videre non poteſt ſuſtinere. Nam ſequitur: Dicit ei petrꝰ
non lauabis mihi pedes in eternum:hoc eſt nūq̄ hoc pa
tiar. Hoc quippe in eternum non fit qḋ nūq̄ fit. ORI.
Ex hoc aūt accipimꝰ exemplū quoniā poſſibile eſt quēq̄
ſcḋm purū pꝛopoſitū dicere ꝓpter ignoꝛantiā qḋ ſibi non
pꝛodeſt. Petrus eni ignoꝛans hoc eſſe cōueniens:pꝛimo
quidē quaſi dubitans ſuauiter dixit: Dñe tu mihi lauas
pedes:ſecūdo. Non lauabis mihi pedes in eternū: quod
erat pꝛohibitū operis perducentis eū ad habendū par-
tem cum ieſu in quo etiam non tātū ieſum arguit incōue-
nienter lauantē pedes diſcipuloꝛū:ſed etiam condiſcipu-
los indecenter ſuos pedeſ poꝛrigētes:cū ergo nō eſſet ex
pediens petro pꝛopꝛiū reſponſū:non permiſit illud dñs
verificari.nam ſubdit: Rñdit ei ieſus: Si nō lauero te:nō
ha.partē mecū. AV. Ita dictū eſt: Si nō lauero te: cum
de ſolis pedibꝰ ageret quō dici ſolet: calcas me quando
ſola planta calcat. ¶ ORI. Qui aūt recuſant hec ⁊ ſimi-
lia tropologiſare dicāt:quō pꝛobabile eſt eum qui ob re
uerentiā ieſu dixit: Nō la.mihi pe.in eter.non habiturū
partē cum dei filio:ꝓpter nō lauare pedes ab eo:ſicut ꝓ-
pter imane ſcelus: ⁊ ideo pꝛeſtādi ſūt pedes.i.mentis affe
ctus lauandi a ieſu vt ſint pedes noſtri decoꝛi: ⁊ pꝛeſerti
cū emulantes potioꝛa dona volumꝰ annumerari eis qui
euangelizāt bona. CHRY. Ideo aūt nō dixit cuiꝰ gra
tia hoc faciebat:ſed minꝰ impoſuit:q2 ille nequaq̄ perſua
ſus eſſet:audiens eni: Scies aūt poſtea:nō dixit doce igi
tur me vt permittā:ſed quādo cōminatꝰ eſt id qḋ maxime
timebat.ſ.ſeparari ab eo tunc permiſit. ORIGE. Hoc
dicto vtemur cōtra eos qui indiſcretius ſe facere ſtatue-
rūt quod eis non pꝛodeſt:nam oſtendēdo illis ꝙ non ſūt
habituri partē cum ieſu:dum pꝛeſumptuoſū decretū ob
ſeruaſſet admonebimꝰ illos ne imoꝛent male decretis:etiā
ſi iureiurādo ex multo impetu illud firmauerūt. ¶ AV.
At ille amoꝛe ⁊ timoꝛe perturbatꝰ:plus expauit chꝛiſtum
ſibi negare:q̄ vſq̄ ad ſuos pedes humiliari:vnde ſequit̄:
Di.ei ſi.pe.do.non tm̄ pe.me.ſed manus ⁊ ca. ¶ ORI.
Manus aūt lauare nolebat ieſus contēnēs que dicebant
qm̄ diſcipuli tui non lauant manus cum panē manducāt
caput aūt ſubmergi nolebat:in quo imago ⁊ gloꝛia patris
extiterat:ſatis eſt autē ei vt pedes lauandos poꝛrigeret
vnde ſequit̄: Di.ei ieſus:q̄ lo.eſt:nō indi.niſi vt pe.la.ſed
eſt mun.to. AV. Totus vtiq̄ pꝛeter pedes:vel niſi pe-
des quos habet opus lauare: hō eni in baptiſmo totus
abluitur non pꝛeter pedes:ſed totus oīno: veruntm̄ cū re
bus humanis poſtea viuit:vtiq̄ terra calcatur. Ipſi igit̄
humani affectus ſine quibus in hac moꝛtalite non viuit̄:
quaſi pedes ſunt:vbi ⁊ humanis rebus afficimur:vt ſi di
xerimus:quia peccatū non habemus:noſipſos decipia-
mus. Si aūt confitemur peccata noſtra:q̄ pedes diſcipu-
loꝛum lauit:nobis peccata dimittit: vſq̄ ad pedes quibꝰ
conuerſamur in terra. ORIGE. Impoſſibile aūt puto
non contaminari extrema aīe ⁊ infima eius: quāq̄ quo
ad homines perfectꝰ quis eſſe putet̄:plurimi autē ⁊ poſt
baptiſmū implent puluere ſcelerū vſq̄ ad verticē: q̄ vero
legitime diſcipuli chꝛiſti ſūt:erga ſolos pedes indigēt la
uatione. AV. Ad ſeleucia. Ex hoc autē qḋ hic dicit̄ in-
telligit̄ ꝙ iam petrus babtizatꝰ fuerat:intelligimꝰ eni eiꝰ
diſcipulos per quos baptizabat iam fuiſſe baptizatos:ſi
ue baptiſmo iohannis ſicut nōnulli arbitrant̄: ſiue quod
magis credibile eſt baptiſmo chꝛiſti. Neq̄ eni renuit mi-
niſteriū baptizādi:vt haberet baptizatos ſeruos ꝑ quos
ceteros baptizaret:qui nō defuit humilitatis miniſterio
quando eis pedes lauit. vnde ſequit̄: Et vos mū.eſtis:ſꝫ
non oēs. AV. Hoc quid ſit:ne queramus ipſe euangeli
ſta patefecit adiūgens: Sci.eni quiſnam eſſet qui tra.eū
ꝓpte.di. Non eſtis mū.oēs. ORI. Quod ergo dicit.
Uos mundi eſtis:refert ad xi. qḋ vero ſubdit: Sed non
oēs.dicitur ꝓpter iudā exiſtentē imundū.pꝛimo quidem
quia pauperes nō erant ſibi cure:ſed fur erat:demū dia-
bolo ingreſſo in coꝛ eius vt pꝛoderet chꝛiſtū. Lauat autē
pedes poſtq̄ mundi erāt qm̄ gratia tranſcēdit neceſſitatē
⁊ ſicut dicit ioannes: Mundꝰ mundificet adhuc. AV.
Uel q2 ipſi diſcipuli cum loti eſſent: nō opꝰ habebāt niſi
pedes lauare:q2 dum in iſto ſeculo viuit hō:humanis af
fectibus terrā velut pedibus calcas contrahit. CHR:
Uel aliter: Nō dicit eos mūdos:vt a peccatis erutos eīſ
mes:victima nōdū oblata:ſed eā q̄ cognitionis eſt man-
dationē dicit:iam eni ab erroꝛe iudaico eruti erant.
¶ Poſtq̄ ergo lauit pedes eoꝛum: accepit veſti-
menta ſua: ⁊ cum recubuiſſet iterū dixit eis: Scitis
quid fecerim vobis? Uos vocatis me magiſter ⁊
dñe: ⁊ bñ dicitis: Sū eteni. Si ergo ego laui pedeſ
vr̄os dñs ⁊ magiſter: ⁊ vos debetis alter alteriꝰ la
uare pedes. Exēplū eni dedi vobis:vt quēadmo
dū ego feci vobis ita ⁊ vos faciatis. Amē amē di
co vobis:nō ē ſeruus maioꝛ domino ſuo:neq̄ a-
poſtolus maioꝛ eſt eo qui miſit illum. Si hec ſci-
tis beati eritis ſi feceritis ea. Non de omnibus vo
bis dico. Ego ſcio quos elegerim. Sed ut adim-
pleatur ſcriptura: Qui manducat mecū panem le
uabit contra me calcaneū ſuum. Ammodo dico
vobis

vobis priuſq̄ȝ fiat ut cum factum fuerit credatis:
quia ego ſum. Amen amē dico vobis. qui accipit
ſiquē miſero: me accipit. Qui autem me accipit.
accipit eum qui me miſit

¶ AV. Memor dñs ſe promiſiſſe ſcientiā facti ſui petro
dicēs. Scies aūt poſtea q̄d ſit qḋ fec̄ docere nūc incipit.
vñ dicit: Poſtq̄ ḡ la. pe. eoꝝ: acce. ve. ſua ꝛ cuȝ recu. ite.
di. eis: Sci. quid fe. vo. ORI. Quid: vel interrogatiue
proferat̄ vt oſtēdat facti magnitudinē. vel iperatiue vt eo
rū erigat intellectū. ALCV. Myſtice aūt impleta redē
ptionis noſtre purgatōe ꝑ ſanguinis ſui effuſionē accepit
veſtimēta ſua: tertia die de ſepulchro reſurgēs: ꝛ eodem
corpe iā imortali veſtit᷒ ꝛ cū recubuiſſet aſcēdēs in celuȝ
in dextera pr̄na diuinitatis recūbēs: inde ventur᷒ eſt ad
iudicādū. CHRY. Nō aūt adhuc ad ſolū petrū ſȝ ad
oēs loquit̄. d. Uos vo. me ma. ꝛ do. in quo eorum iudici
um aſſumit: deinde vt nō illorū gratie eſſe putēt: hec v̇ba
ſubiūgit: Et bñ di. ſum eteni. AV. Hoi preceptū eſt: Nō
te laudet os tuū: ſȝ laudet te os ꝓximi tui. piculoſum eſt
eni ſibi placere: cui cauēdū eſt ſuperbire. Ille aūt q̄ ſuper
oia eſt q̄tūcūq̄ȝ ſe laudet: nō ſe extollit excelſius. Nec pōt
recte dici arrogās de᷒: nobis nāq̄ȝ expedit deū noſſe: nō
illi nec eū q̄ſq̄ȝ cognoſcit: ſi nō ſe iudicet ip̄e q̄ nouit. Si
ergo nō ſe laudādo quaſi arrogātiaȝ vitare voluerit: no
bis ſapientiā denegabit. Quō aūt arrogātiā vitas timet:
Et q̄dē q̄ magiſtrū ſe dicit: nemo reprehenderet etiā qui
eū nihil aliud q̄ hominē crederet: quoniā id profitet̄ qḋ
ꝛ ipſi hoies in q̄buſlibet artib᷒ vſq̄ȝ adeo ſine arrogātia
ꝓfitent̄: vt profeſſores vocent̄. q̄ vero dñm diſcipulorū
ſe dicit. cū ſint ſm ſeculū ingenui. quis ferat in hoie? Sed
cū deus loquit̄. nulla eſt elatio tāte celſitudinis. nullū mē
daciū vitatis: nobis ſubiacere vtile ē illi celſitudini fuire
veritati. Ideo bñ ergo dicitis: vocādo me mgr̄m ꝛ dñm:
q̄ ſū. nā ſi nō eſſem qḋ dicitis: male diceretis. ORI. Et
illi q̄deȝ nō bñ dicūt. Dñe q̄b᷒ dicet̄: Diſcedite a me q̄ ope
ramini iniq̄tatē: ſȝ apl̄i bñ dicūt: Magiſter ꝛ dñe. nō eni
eis nequitia dñabit̄: ſȝ verbuȝ dei. Sequit̄. Si ergo ego
la. pe. ve. dñs ꝛ ma. ꝛ vos de. al. alte. la. pe. CHRY. A
maiorib᷒ rebus accipit exēplū vt qḋ mini᷒ eſt opemur. nā
ipſe q̄dē dñs eſt: nos aūt ad conſeruos facim᷒ ſi fecerim᷒.
Et ideo ſubdit: Exemplū eni de. vo. vt queād. ego fe. vo.
ita ꝛ vos fa. ¶ BEDA. Primum dñs egit factis quod
poſtmodā docuit verbis ſm illud: Ce. ie. fa. ꝛ do. AV.
Hoc eſt beate petre qḋ neſciebas hoc tibi poſtea ſciendū
ꝓmiſit. ORI. Cōſiderandū v̇o eſt: ſi neceſſariū ē queli
bet volentē diſciplinā ieſu ꝑficere: velut debitū opus pro
ſequi lauacrū ſenſibilium pedum: ꝓpter hoc dicit: Debe.
adin. la. pe. Sed hic mos vel nō fit: vel admodum raro.
¶ AV. Eſt eni apud pleroſq̄ȝ cōſuetudo hui᷒ humilitatis
cū ſe inuicē hoſpitio ſuſcipiūt: ꝛ faciūt hoc ſibi inuicē fra
tres: etiā ope ipſo viſibili. Multo eni melius eſt ꝛ ſine cō
trouerſia verius: vt etiā manib᷒ fiat: ne dedignet̄ qḋ fecit
chriſt᷒ facere chriſtian᷒. Cū eni ad pedes fratres inclinat̄
corp᷒ etiā in corde ip̄o excitat̄: vel ſi iam inerat: ꝯfirmat̄
humilitatis affect᷒. Sed excepto hoc morali intellectu:
nūquid etiā frater fratrē a delicti poterit cōtagione mun
dare? Sed cōfiteamur inuicē delicta nr̄a: inuicē nos deli
cta donem᷒: ꝛ ꝓ nr̄is delictis inuicē orem᷒: atq̄ȝ ita quo
dammodo inuicē pedes nr̄os lauem᷒. ORI. Uel aliter
Hoc lauacrū ſpūale pedū de quo dictū eſt: principaliter
quidē a nullo niſi a ſolo ieſu pōt effici: ſecūdario v̇o a di
ſcipulis eius quib᷒ dixit: Uos debe. adin. la. pe. Jeſus
eni lauit pedes diſcipuloꝝ inquantū magiſter: ꝛ ſeruoruȝ
in eo q̄ dñs. Hic aūt eſt finis magiſtri vt diſcipulū faciat
ſicut ſe: qḋ de ſaluatore appet̄: qui pre ceteris magiſtris ꝛ
dñis vult vt fiant eius diſcipuli q̄ſi magiſter ꝛ dñs: nō ha
bentes ſpiritū ſeruitutis ſed ſpm̄ filiatiōis: in quo clamat
Abba pater. Prius ergo q̄ fiant ꝛ magiſter ꝛ dñs: egēt la
uacro pedū: velut inſufficiētes diſcipuli: ꝛ adhuc ſapien
tes ſpiritū ſeruitutis. Cū aūt aliq̄s eoꝝ ſtatū magiſtri atti
git ꝛ dñi: tūc imitari poterit eū q̄ lauit diſcipulorū pedes
ac lauare pedes per doctrinā quaſi magiſter. CHRY.
Adhuc aūt prouocās eos ad lauandū pedes ſubiungit:
Amē amē di. vo. Nō eſt ſer. ma. do. ſuo: neq̄ȝ apo. maior
eo qui mi. illū. q. d. Si ergo hec a me facta ſūt: multo ma
gis a vobis oportet hec fieri. THEO. Neceſſario ēt
hic apl̄os admonet: q̄ eni ad dignitates habebāt attinge
gere: ꝛ hic q̄dē maiores hic minores: ne inſurgāt adinui
cem: ſerenat cōſciētiā oiuȝ. BEDA. Quia v̇o ſcire bo
nū: ꝛ nō facere nō pertinet ad beatitudinē: ſed ad cōdēna
tionē: ſm illud: Sciēti bonū ꝛ nō faciēti: peccatum eſt illi.
ſubiūgit: Sic hec ſci. be. eri. ſi fe. ea. CHRY. Nā ſcire
q̄dē oiuȝ eſt: facere v̇o nō oiuȝ deinde ꝓditorē nō mani
feſte redarguit: ſȝ obūbrate: cū ſubdit: Nō de oib᷒ vobis
dico. AV. q. d. Eſt int̄ vos q̄ nō erit beat᷒: neq̄ȝ facit ea
Ego ſcio quos elegeri. Quos niſi eos q̄ beati erūt facien
do q̄ ꝑcepit. Nō eſt igit̄ iudas elect᷒: q̄d eſt ergo qḋ alio
loco dicit: Nōne ego vos duodeci elegi: an ipſe ad aliq̄d
eſt elect᷒: ad qḋ erat vtiq̄ȝ neceſſari᷒: nō aūt ad beatitudi
nē: de q̄ dicit: Bti eritis ſi feceritis ea. ORI. Uel aliter:
Nō recte exiſtimo poſſe referri qḋ dicit: Nō de oib᷒ vo
bis dico: ad hoc qḋ dictum eſt: Beati eritis ſi feceritis ea.
Totū eni hoc ꝛ de iuda ꝛ de quolibet alio verū eſt dicere
Beat᷒ talis ſi fecerit hoc. Reducem᷒ aūt hec ad illud di
ctū: Nō eſt ſer. ma. do. ſuo: nec apo. ma. eo qui mi. illum.
Judas eni cū eſſet ſeruus peccati: nō erat ſeru᷒ diuini ver
bi: nec apl̄s diabolo ingreſſo in cor ei᷒: cū ergo dñs no
uiſſet q̄ ſūt ſui: alienos a ſe nō nouit: ꝓpter qḋ nō ait. Ego
ſcio cūctos p̄ntes: ſȝ ego ſcio quos elegeri. q. d. electos
meos noui. CHRY. Deinde vt nō multos ꝯtriſtet ſuo
ſermone ſubiūgit: Sed vt implea. ſcrip. q̄ mādu. me. pa.
le. cal. ſuū cōtra me: oñdens q̄ nō ignorās trahit: qḋ ma
xime ſufficiēs erat iudā retinere: ꝛ nō dixit: Tradet me:
ſed leuabit cōtra me calca. ſuū: dolū ꝛ occultationē inſidi
arū repreſentare volēs. AV. Quid eſt eni: Leuabit cal
caneū ſuū ſuper me. niſi conculcabit me: in quo iudas tra
ditor eius attingit. CHRY. Dicit aūt. Qui manducat
mecū panē. i. qui a me nutrit᷒ eſt: qui mea mēſa cōicauit
vt ſi quādo a famulis aut aliquibus viliorib᷒ patiamur
aliquid malū. nō ſcandalizemur: reſpiciētes inde exēplū
qui infinitis potit᷒ bonis: in cōtrariū remunerauit bñfa
ctorem. AV. Illi ergo qui electi erāt mādu cabāt dñm:
ille mādu cabat panē dñi ꝯtra dñȝ. illi vitā: ille penā. Qui
eni mādu cat indigne ait apl̄s: iudiciū ſibi mādu cat. Seq̄
tur: Ammō di. vo. priuſq̄ fiat: vt cū fcm̄ fu. cre. q̄ ego ſuȝ
de quo. ſ. illa ſcriptura ꝓceſſit. ORI. Nō aūt dcm̄ ē apo
ſtolis: Ut credatis. q̄ſi nō credētib᷒: ſed dictū eſt tāq̄ eq̄
polleat ei: qḋ eſt vt credētes opemini: perſeuerātes in cre
dulitate: nec aliquā occaſionē ad repulſā captātes ſuꝑ ea
eni q̄ obtinebāt diſcipuli ad fidē faciētia: hoc etiā adepti
ſūt videre ꝑfici ſcripturā predictā. CHRY. Quia ergo
diſcipuli exituri erāt ad ꝑdicandū ꝛ multa paſſuri duob᷒
modis eos cōſolat̄: vno modo a ſeipo cū dicit: Bti eritis
ſi fe. ea. alio v̇o mō ꝯſolat᷒ ē eos ab aliēs eo. ſ. q̄ ab hoib᷒
multa potient̄ ꝓcuratiōe: vñ ſubdit. Amē amē dico vo.
q̄ acci. ſiquē mi. me acci. q̄ aūt me ac. ac. eum qui mi. me.
ORI. Qui eni recipit quē mittit ieſus: Jeſū q̄ in miſſo
cōſiſtit recipit. q̄ aūt ieſū recipit: patrē recipit: igit̄ qui reci
pit quē mittit ieſus: mittentē recipit patrē. Pōt etiā ꝛ hic
ſermo fore qui recipit: quē ego miſero: vſq̄ȝ ad mei rece
ptionē attingit. qui v̇o nō ꝑ aliquē apl̄oꝝ meoꝝ me rece
pit: ſed recepit me veniētē ad aias. patrē recipit: vt non
tm̄ ego in eo manea: ſȝ ꝛ pater. AV. Arriani aūt cū hoc
audiūt ſtati ad grad᷒ ſue dogmatis currūt dicētes: Quā
tū apl̄s diſtat a dño: tm̄ fili᷒ a pr̄e. ſed vbi dñs dixit: Ego
ꝛ pater vnū ſum᷒: nullā diſtātie ſuſpitionē reliquit qm̄ er
go nos accepturi ſum᷒ hec verba dñica: Qui me accipit

accipit eũ q̃ me miſit ꝙ vnı᷒ nature ſũt pater ⁊ filı᷒: ꝯñs
videbit: q̄ꝛ dixit: Qui accepit ſiquẽ miſero: me accipit: et
vnı᷒ nature ſũt filı᷒ ⁊ apl̃s: ita dixiſſe poſſit videri: Qui
acci. ſiquẽ mi. me ſm̃ hoīez accipit: q̃ aũt me ſ3 deũ acci.
acci. eũ q̃ me miſi. S3 cũ iſta dicebat: non ab illo nature
vnitas: ſ3 in eo q̃ mittit: mittẽtis cõmẽdabat auctoritas.
Si ergo attẽdas xp̃m in petro diſcipuli p̄ceptorem: ſi aũt
patrẽ in filio inuenies vnigeniti genitorẽ.

¶ Cũ hec dixiſſet ieſus turbatus eſt ſpiritu ⁊ pro
teſtatus eſt: ⁊ dixit: Amen amen dico vobis: quia
vnus ex vobis tradet me. Aſpiciebant ergo adin
uicem diſcipuli heſitantes de quo diceret. Erat er
go recumbens vnus ex diſcipulis eius i ſinu ieſu
quẽ diligebat ieſus. Innuit ergo huic ſimon pe-
trus: ⁊ dixit ei: Quis eſt de quo dicit? Itaq3 cum
recubuiſſet ille ſupra pectus ieſu dicit ei: Dñe qs
eſt? Rñdit ieſus: Ille eſt cui ego intinctũ panẽ por
rexero ⁊ cum intinxiſſet panẽ dedit iude ſimonis
ſcariothis. Et poſt buccellã introiuit in eu3 ſatha
nas: ⁊ dixit ei ieſus: Quod facis fac citı᷒. Hoc au
tem nemo ſciuit diſcumbentium ad quid dixerit
ei. Quidam eñi putabant q̄ꝛ loculos habebat iu-
das: ꝙ dixiſſet ei ieſus: Eme ea q̃ opus ſũt nobis
ad diem feſtũ: aut ut egenis aliquid daret. Cũ er-
go accepiſſet ille buccellã: exiuit cõtinuo. Erat au
tem nox.

¶ CHRY. Quia dominus apoſtolis debentib᷒ orbem
terrarũ vniuerſũ ꝑcurrere: exhibuerat duplicem cõſola
tionẽ predictã: cogitans ꝙ vtraq3 ꝓditore priuat᷒ eſt tur
baṫ. Et hoc ſignificat euãgeliſta dicẽs. Cũ hec dixiſſet ie
ſus: turbat᷒ eſt ſpiritu: ⁊ ꝓteſtatus eſt: ⁊ dixit: Amẽ amẽ
dico vobis: q̄ꝛ vnus ex vobis me tradet. AV. Non il-
li hoc tunc primũ venit in mentẽ: ſed quia ꝓditorem iam
fuerat expreſſurus: vt nõ lateret in ceteris: ideo turbatus
eſt ſpiritu: ⁊ quia ipe traditor iam fuerat exitur᷒: vt iude
os quibus domin᷒ ab eo traderet adduceret. Turbauit
eũ imminẽs paſſio ⁊ periculũ ꝓximorũ: ⁊ traditoris im
pendẽtes man᷒: cui᷒ fuerat precognit᷒ anim᷒: hoc etiam
domin᷒ ſignificare ſua turbatione dignatus eſt: ꝙ quan
do ex falſis fratrib᷒ aliquos ſeparari: etia3 ante meſſem
vrgens cauſa compellit: fieri ſine eccleſie turbatione non
poſſit. Turbatus eſt aũt nõ carne: ſed ſpiritu. Spirit᷒ eñi
in huiuſmodi ſcandalis nõ peruerſitate: ſed charitate tur
batur: ne forte in ſepatione aliquoꝝ zizanioꝝ ſimul ali-
quod eradicet ⁊ triticũ: ſiue ergo ipſum iudã per euntem
miſerãdo: ſiue ſua morte appropinquante turbatus ẽ: nõ
animi infirmitate: ſed poteſtate turbatur. Non enim ali-
quo cogente turbaṫ: ſed turbauit ſemetipſum vt ſupra di
ctum eſt: ꝙ aũt turbaṫ infirmos in ſuo corpore: hoc eſt in
ſua eccleſia conſolaṫ: vt ſiqui ſuorum morte imminẽte tur
banṫ: nõ ſe reprobos putent. ORI. In eo enim ꝙ dicit:
Turbat᷒ eſt ſpũ: qd̃ humanũ eſt. i. paſſio ꝓueniebat ab ex
uperãtia ſpũs: ſi eñi ſcũs quilibet i ſpũ viuit: ⁊ agit: ⁊ pa
tiṫ: quãtomagis hec dicẽda ſũt de ieſu ſcõꝝ premiatore.

¶ AV. Pereant igiṫ argumẽta ſtoicoꝝ: qui negãt in ſapiẽ-
tem cadere ꝑturbationẽ animoꝝ: qui ꝓfecto ſicut vanita
tem eſtimãt veritatẽ: ſic ſtuporem deputãt ſanitatẽ. Tur-
beṫ plane anim᷒ chriſtiani: nõ miſeria: ſed miſericordia:
dicit autẽ: Unus ex vobis: numero nõ merito: ſpẽ nõ vir
tute. CHRY. Quia võ non nominati dixit: rurſum in
omnes inducit timorẽ. vñ ſeqṫ: Aſpiciebãt ergo diſcipuli
adinuicẽ heſitãtes de quo diceret. Et nimirũ nullius ſibi
ipſis cõſcij mali: tñ emulationẽ xp̄i ꝓpriis cogitationibus
credibiliorẽ putabãt. AV. Sic etiã in eis erat erga ma-
giſtrũ ſuũ pia charitas: vt tamẽ eos humana alterũ de al-
tero ſtimularet infirmitas. ORI. Reminiſcebãṫ etiã vt
hoīes exiſtẽtes: qm̃ alterabilis eſt affect᷒ adhuc ꝓficientiũ
ac ſuſceptibilis appetit᷒ ꝯtrarioꝝ his que pri᷒ voluerat.
CHRY. Oib᷒ aũt tremẽtib᷒ ⁊ ipſo vertice. ſ. petro for
midante: Joãnes velut dilect᷒ recubuit in ſinu ieſu: vñ ſe
quiṫ: Erat ergo recũbẽs vn᷒ ex diſcipulis ei᷒ in ſinu ieſu:
vñ dr̃: Erat ergo recũbẽs vn᷒ ex diſcipulis ei᷒ in ſinu ie-
ſu quẽ dili. ie. AV. Ipe ẽ ioãnes cui᷒ eſt hoc euãgeliũ:
ſicut poſtea manifeſtaṫ: Erat eñi hec coꝝ cõſuetudo q̃ ſa-
cras nobis lr̃as miniſtrarũt: vt qñ ab aliquo coꝝ diuina
narrabaṫ hiſtoria: cũ ad ſeipſũ veniret tãq̃ de alio loque
reṫ. Quid eñi depit vitari: qñ ⁊ res ipſa dr̃: ⁊ queadmodũ
dicẽti iactãtia deuitaṫ? CHRY. Si aũt huiuſmodi fa-
miliaritatis cauſã q̃ris dicere: amoris res erat: ꝓpterea
dicit: Quẽ dili. ie. Quãuis eñi ⁊ alij amarent: tñ iſte plus
alijs. ¶ ORI. Eſtimo aũt ꝙ hoc ꝓtendit ꝙ ioãnes incũ-
bens verbo ac in ſecretorib᷒ pauſans incũbebat gremijs
verbi. CHRY. Uolebat etiã oñdere ſeipm̃ eſſe alienũ
a crimine: ⁊ hoc etiã dicit; ne eſtimes ꝙ petr᷒ ei vt maio
ri exñti innueret. nã ſeqṫ: Innuit ergo huic ſimon petrus: ⁊
dicit ei: q̃s eſt de quo dicit? Ubiq3 eñi iuenit petr᷒ ab amo
re impetũ faciẽs: ⁊ q̄ꝛ primo increpat᷒ eſt nõ locut᷒ eſt: ſ3
mediate ioãne vult diſcere. Ubiq3 eñi ſcriptura oñdit pe
trũ feruidũ: ⁊ familiaritatẽ hñtẽ ad ioãnẽ. AV. Notan
da aũt locutio eſt: dicere aliq̃ nõ ſonãdo: ſed tantũmodo
innuẽdo. Innuit inquit ⁊ dicit. i. innuendo dicit. Si eñi co
gitãdo aliq̃d dr̃: ſicut illud: Dixerũt apd̃ ſemetipſos: q̃to
magis innuendo vbi iã foris qualibuſcũq3 ſignis ꝓmiṫ: qd̃
fuerit corde cõceptũ. ORI. Uel primo innuit: ⁊ deinde
nõ cõtẽtus nutu dixit illi: Dic q̃s ſit de quo dicit. Sequiṫ
Itaq3 cũ re. ille ſupra pec. ieſu dicit ei: dñe q̃s eſt? AV.
Qd̃ aũt nũc ſupra pectus dicit: paulo ſupra dixerat in ſi
nu. vel aliter: primo q̃dẽ iacens in ſinu ieſu ſupaſcendit ⁊
incubuit ſupra pect᷒ q̃ſi ſi nõ incubuiſſet in pectore: ſ3 re
manſiſſet iacens in ſinu: nequaq̃ dñs ei tradidiſſet verbũ
qd̃ petr᷒ ſcire cupierat. Per hoc ergo ꝙ vltimo ſupra pe
ctus incubuit: exprimiṫ tãq̃ ꝑ maiorẽ ⁊ abũdantiorẽ gra
tiã ſpecialis ieſu diſcipul᷒ eſſe. BE. Qd̃ aũt in ſinu ⁊ ſu-
pra pectus recubuit: nõ ſolũ fuit pñtis amoris indicium
ſed etiã future rei ſignũ ꝙ . ſ. inde vocẽ ſumeret: quã poſt
modũ cũctis ſeculis inauditã emitteret. AV. Per ſinu3
eñi q̃d aliud ſignificaṫ q̃ ſecretum: hic eſt vtiq3 pectoris ſi
nus ſapientie ſecretũ. CHRY. Neq3 aũt tũc nominatı̃
ꝓditorẽ dñs manifeſtauit. nã ſeqṫ: Rñdit ieſus ille eſt cui
intinctũ panẽ porrexero: ⁊ modus ipſe manifeſtatiõis cõ
uerſus erat: quia eñi ob mẽſationẽ verecundatus nõ eſt:
eodem pane cõmunicãs verecũdari debuit. Sequiṫ: Et
cum intinx. pa. dedit iude ſim. ſca. non vt putãt quidã ne
gligenter legẽtes: tũc iudas ſolus xp̄i corpus accepit: in-
telligendũ eſt eñi ꝙ iam eis oibus diſtribuerat dñs ſacra
mẽta corpis ⁊ ſanguinis ſui: vbi ⁊ ipſe iudas erat: ſicut
lucas narrat: ac demũ ad hoc ventũ eſt vbi ſm̃ narratio-
nem ioannis dñs ꝑ buccellã tinctam atq3 porrectã ſuum
exprimit traditorẽ: fortaſſis per panis tinctionẽ illius ſi-
gnificans fictionẽ. non eñi oĩa que tingunṫ abluunṫ: ſed vt
inficianṫ: nõnulla tingunṫ: ſi aũt bonũ aliquid hec ſignifi-
cat tinctio: eidẽ bono ingratũ merito eſt ſecuta damnatio
Sequiṫ eñi: Et poſt buccellã: tũc introiuit in eu3 ſathanas
ORI. Attende ꝙ primo quidẽ nõ introiuit ſathanas in
iudã ſed immiſit in cor eius ſolũ vt proderet preceptorẽ
Poſt panẽ aũt in eum ingreſſus eſt: quãobrem nobis ca-
uendum eſt: ne diabolus intrudat in cor noſtrum aliquid
ignitorum telorum ſuorũ: nam ſi intruſerit inſidiatur de-
inde vt ⁊ ipſe introeat. CHRYSO. Donec enim fuit
in collegio nõ audebat inſilire: ſed extrorſum immittebat
quando vero eum manifeſtum fecit: ⁊ expulit: libere in
eum decetero exiliuit. AVG. Uel intrauit in eum: vt ſi
bi iam traditũ plenius poſſideret: neq3 eñi nõ in illo erat
quãdo ad iudeos de precio tradẽdi dñz pact᷒ ẽ: cũ lucas
dicat

dicat. Intrauit aũt ſathanas in iudam ⁊ abijt ⁊ locutus
eſt cũ principibus ſacerdotũ. talis iam venerat ad cenan
dum: ſed poſt panem introiuit in eum: non vt adhuc alie
num tẽtaret ſed vt propriũ poſſideret. ORI. Decebat
eni vt eſtimo ꝓpter panis exhibitionem auferri ab indi
gno bonũ: quod ſe habere credebat: quo priuatus fact⁹
eſt capax ingreſſus ſathane in ipſum. AUG. Dicũt aũt
aliqui ita: Ne hoc meruit panis porrectus de menſa xp̄i
vt poſt illũ itraret in diſcipulũ ſathanas? Quibus reſpõ
demus: hinc potius nos doceri ꝙ ſit cauendũ male acci
pere bonum. ſi enim corripitur qui non diiudicat: hoc ẽ
non decernit a ceteris cibis dñi corpus: quõ damnatur
qui ad eius menſam fingens ſe amicũ accedit inimicus?
Sequitur: Et dicit ei ieſus. Qđ facis fac citius. ORI.
Cui autem illi ambiguũ eſt: ꝙ potuit vel iude vel ſathane
dñs dixiſſe: Quod facis fac citius: ꝓuocans aduerſariũ
ad pugnam: vel proditorem ad ſubminiſtrandum diſpẽ
ſationi que erat futura ſalubris ſeculo: quã non amplius
tardari nec protrahi: ſed pro poſſe maturari volebat.
AUG. Non tñ precepit facinus: ſed predixit: non tã
in perniciem perfidi ſeuiendo: ꝙ ad ſalutem fidelium fe
ſtinando. CHRY. Hoc enim quod dicit: Quod facis
fac citius: non precipientis eſt neqꝫ conſiliantis: ſed ex
probrantis ⁊ oſtendentis: quoniam ipſe nolebat ſuaꝫ ꝓ
ditionem impedire. Sequitur: Hoc autẽ nemo ſciuit di
ſcũbentium ad quid dixerit ei. Multaꝫ vtiqꝫ quis hic du
bitationem inueniet: ſi interrogantibus diſcipulis: quis
eſt? dixit: Cui ego intingens panem dabo: ⁊ tñ non intel
lexerunt. Niſi dicatur ꝙ latenter dixit: vt nullus audiret:
⁊ propterea ſupra pectus ioannes reſidẽs interrogat q̃ſi
ad aurem vt non fieret proditor manifeſtus. Fortaſſis. n.
ſi chriſtus eum manifeſtum feciſſet: petrus vtiqꝫ eum in
terfeciſſet. ꝓpterea dicit ꝙ nullus cognouit recũbentium
ſed neqꝫ ioannes. nequaq̃. n. putauit ꝙ diſcipulus in tãtũ
iniquitatis prodiret. quia enim procul a tali iniquitate e
rat: non de alijs hoc ſuſpicabatur. Ueram igitur cauſam
eorum que a chriſto dicta ſunt ignorauerunt. Qui autẽ
eſtimarent oſtendit euangeliſta cum ſubdit: Quidam eni
puta. quia locu. ha. iudas ꝙ dixi. ei ieſus: Eme ea que o
pus ſunt no. ad diẽ fe. aut vt ege. aliquid daret. AUG.
Habebat ergo dñs loculos: ⁊ a fidelibus oblata conſer
uans: ſuoꝝ neceſſitatibus ⁊ alijs indigentibus tribuebat
tunc primũ eccleſiaſtice pecunie forma eſt inſtituta: niſi i
telligeremus ꝙ precepit: non cogitandũ eſſe de craſtino:
non ad hoc eſſe preceptum vt nihil pecunie ſeruet a ſan
ctis: ſed ne deo ꝓpter iſta ſeruiatur: ⁊ ꝓpter inopie timo
rem iuſticia deſeratur. CHRY. Et nimirũ nullus di
ſcipuloꝝ pecunias afferebat: ſed per hoc quod dicit hic
occulte inſinuat ꝙ quedã mulieres eum de ſuis facultati
bus nutriebant. qui autem non peram: non virgã: nõ es
iubet deferre: loculos ferebat ad inopum miniſteriuꝫ: vt
diſcas qm̃ valde pauperẽ ⁊ mundo crucifixum hui⁹ oꝫ
partis multam facere procurationem: multa enim ad no
ſtram diſpenſans doctrinam agebat. ORI. Si igit iu
de ſaluator dicebat: Quod fa. fac citius: ac proditor in
hoc tñ ad preſens obedit mgr̄o. accepto naqꝫ pane nul
lam traxit moram. vnde ſequit: Cũ ergo ac. ille buc. exi.
conti. Et reuera exijt: non ſolũ recedendo ꝺ domo i qua
tenebatur: ſed oino egreſſus eſt a ieſu. ego autẽ opinor ꝙ
poſt panẽ ingreſſus ſathanas in iudam: non tolerabat in
eodẽ loco cũ ieſu eẽ. nulla naqꝫ conformitas eſt ieſu ad ſa
thanã. non fruſtra aũt requirã quare ſuper hoc quod eſt:
Et accipiens panẽ: nõ adijcit: Et manducans. Nunqđ igi
tur accepto pane nõ manducauit iudas? poſt panẽ eni for
ſan acceptũ a iuda non eſum qui ſemel in cor eius imiſe
rat vt mgr̄m prodat timore ductus: ne quod imiſſum fue
rat euaneſceret vſu panis: ꝙcito paneꝫ iudas recepit: in
troiuit in eum ⁊ ſtatim domũ exceſſit. aliter quoqꝫ nõ in
epte dicetur ꝙ ſicut qui indigne manducat panẽ dñi: aut
bibit ei⁹ calicẽ: i ꝑiudiciũ ſibi cõedit atqꝫ bibit. ſic panis a
ieſu datus alijs fuit ad ſalutẽ: iude i dãnũ: vt p⁹ panẽ itra
ret in eũ ſathanas. CHRY. Subdit aũt: Erat aũt nox. v.
diſcas inde temeritatẽ: qm̃ neqꝫ tp̄s eũ tenuit ab impetu
ORI. Nox ẽt ieſibil' iſtar extitit obducte noctis i aia iu
de. GRE. ij. mo. A q̃litate. n. tp̄is finis exprimit accuſa
tõis du ñ rditur⁹ ad veniã: ad traditõis ꝑfidiã nocte iu
das exiſſe perhibetur.

Cũ ergo exiſſꝫ dixit ieſ⁹: nũc clarificat⁹ ẽ fili⁹ hoiſ
⁊ de⁹ clarificat⁹ ẽ i eo. Si de⁹ clarificat⁹ ẽ i eo ⁊ de⁹
clarificabit eũ i ſemetip̄o: ⁊ cõtinuo clarificabit eũ

ORI. P⁹ eueniẽtia ex ꝓdigijs nec ñ ex trãſfiguratõe ꝑ
conia iitiũ glificãdi filij hoiſ fuit exit⁹ iude a loco vbi mo
rabat ieſ⁹ cũ ſathana: q̃ eũ igreſſus ẽ. vñ dr̄: Cũ ẽ ex. di. ie.
Nũc cla. ẽ fi. ho. ñ. n. imortal' vnigẽiti v̉bi ſꝫ hois q̃ fact⁹ ẽ
ex ſemie dd: glia h narrat. Si. n. i morte xp̄i glificat⁹ deũ
illõ veꝝ ẽ: exuẽs pricipat⁹ ⁊ ptãtes traduxit ꝯfidẽt triũ
phãs i ligno ⁊ illõ ꝯciliãs ꝑ ſanguinẽ xp̄i cruciſ ſue: ſiue q̃
i tra ſiue q̃ i cel'. In his oib⁹ glificat⁹ ẽ fili⁹ hois: deo etiã
glificato i eo. vñ ſeqt: Et de. cla. ẽ i eo. qr ñ ẽ xp̄ꝫ glificari
niſi cũ eo quoqꝫ glificet ⁊ pr̄. At qm̃ q̃cũqꝫ glificat ab ali
quo glificat. ſi q̃ras ꝺ eo ꝙ ẽ clarificat⁹ ẽ fili⁹ hois. a quo
rñdẽs ſubdit: Si de. cla. ẽ i eo: ⁊ de. cla. eũ i ſe. CHRY.
Hec ẽ ꝑ ſeip̄m ñ ꝑ aliũ. Seqt: Et ꝯti. cla. eũ. q. d. ñ p⁹ logũ
tp̄s: ſꝫ ꝯfeſtĩ i ip̄a cruce ea q̃ clara ſũt appebũt. ſol naqꝫ a
uerſus ẽ: petre ſciſſe ſũt. mlta corpa eoꝝ q̃ dormierũt ſur
rexerũt. Hac aũt via eas q̃ ceciderãt cogitatões diſcipuloꝝ
reſtituit: ⁊ ſuadet ñ ſolũ triſtari ſꝫ ẽt letari. AUG. Ut aũt
Excũte imũdo oẽs mũdi cũ ſuo mãdatore maſerũt. tale
aliq̃d erit cũ ʒiʒanijs a tritico ſepat'. Iuſti fulgebũt ſic ſol
i regno pr̄is ſui. hoc futuꝝ ꝓuidẽs dñs diſcedẽte iuda tã
ꝙ ʒiʒanijs ſepat': remanẽtib⁹ tãq̃ tritico aplis ſcis dixit.
Nũc cla. ẽ fi. ho. tãq̃ dr̄et: Ecce i illa mea clarificatõe q̃d
erit: vbi maloꝝ null⁹ erit: vbi bonoꝝ null⁹ ꝑit. Sic aũt ñ
ẽ dcm̃: nũc ſignificata ẽ clarificatõ filij hois: ſꝫ nũc clari
ficat⁹ ẽ fili⁹ hois: ſicẽ ñ ẽ dcm̃: Petra ſignificabat xp̄ꝫ: ſed
petra erat xp̄s. ſolet. n. loq̃ ſcriptura res ſignificãtes: tãq̃
illa q̃ ſignificãt appellans. Eſt aũt clarificatio filij hois vt
deus clarificet in eo. vñ adiũgit: Et de⁹ clarificat⁹ ẽ i eo.
Deniqꝫ tãq̃ iſta exponẽs adiũgit ⁊ dic: Si fili⁹ clarificat⁹
ẽ i eo: qr ñ venit facẽ volũtatẽ ſuã: ſꝫ volũtatẽ ei⁹ q̃ eũ mi
ſit. Et de. cla. eũ i ſe. vt nã hũana q̃ ab etno v̉bo ſuſcepta ẽ
ẽt imortali etnitati donet. Seqt: Et cõ. cla. eũ. reſurrectõꝫ
ſ. ſuã: non ſicut nr̄am in fine ſeculi: ſꝫ cõtinuo futurã hac
atteſtatõe ꝑdicẽs. pot ⁊ de iſta clarificatõe dictũ videri:
Nũc clarificat⁹ ẽ fili⁹ hois. vt qđ ait: nũc. non ad imine n
tem paſſionẽ: ſed ad vicinã reſurrectionẽ pertinere creda
tur: tanq̃ fuerit factũ qđ erat tã ꝓximo iã futuꝝ. HIL.
xj. de tri. Qđ aũt de⁹ i eo glorificatus ẽ: ad corpis gliam
ſpectat: per quã dei itellecta ẽ gloria: quaſi corpus ex na
ture diuine conſociatione gloriã mutuaret. ꝙ v̉o qr glori
ficat⁹ i eo deus ẽ: iõ glorificauit eũ in ſe: vt qui regnat in
glia q̃ ex dei glia ẽ: ip̄e exide i dei gliã trãſeat: toto iaꝫ in
deo ex ea qua hõ ẽ diſpẽſatõe mãſuro: nec ſane de tpe ta
cuit dicẽs: Et cõtinuo clarificabit eũ. vt quia prodeunte
ad proditionẽ iuda: gloriã que ſibi poſt paſſionẽ ꝯſecutu
ra reſurrectionẽ futura eẽt: ſignificaſſet i p̄ñs eã q̃ in ſe de
us eũ clarificatur⁹ eẽt in poſterũ reſeruaret: dei in eo glia
per virtutẽ reſurrectionis dñſa: ip̄ſo v̉o i dei glia ex ſubie
ctionis diſpenſatõe manſuro. HILA. ix. de tri. Primã
autem ſignificationem huius dicti non ambiguam exi
ſtimo cum ait: Nunc clariſi. eſt filius hominis. gloriã eni
non verbo: ſed carni acquirebatur. hoc vero quod ſequi
tur: Et deus clarifica. eſt in eo. quid ſignificet interrogo:
et cum non alius ſit filius hois: neqꝫ alius fili⁹ dei: v̉buꝫ
eni caro factum ẽ: requiro quis in hoc filio hois: q̃ ⁊ fili⁹
dei ẽ glificat⁹ ſit de⁹. Et videam⁹ q̃d ſit hoc qđ tertiõ dr̄:
Si de⁹ clarificat⁹ ẽ i eo: ⁊ deus clarificauit eũ i ſemetip̄o:

rẽt: ꝯſolaƭ eos ẽt deũ ſe eẽ ꝓteſtãs. vñ dı̃: Et ait diſ. ſuis:
Non turbetur coꝛ veſtrũ: cre. in deũ ⁊ i me cre. q. d. Cõſe
quẽs ẽ ſi i deũ credit ẜ vt i me credẽ dẽat: qꝺ ñ eẽt ꝯſeqns
ſi xp̃s nõ eẽt de'. Moꝛtẽ metuit ẜ huic foꝛme ſeruiꝫ: ñ tur
betur coꝛ veſtrũ: ſuſcitabit illam foꝛma dei. CHRY.
Ea etiam que in me eſt fides ⁊ in patrẽ qui genuit: poten
tioꝛ eſt his que ſupuenient: ⁊ nihil cõtra eam põt p̄eua
lere difficiliũ: hoc etiã modo diuinitatis virtutem oſten
dit: quia ea que in mente hẽant ducit in mediũ dicẽs. nõ
turbetur coꝛ ve. AVG. Quia igitur etiam ſibi metue
bant diſcipuli cum petro dictum eſſet fidẽtioꝛi atq; ꝓm
ptioꝛi. Non cantabit gallus donec ter me neges. ſubiun
xit. In domo patris mei man. multe ſunt. Per qꝺ a tur
batione recreanƭ ceteri ac fidentes etiam poſt p̃icula ten
tationũ: ſe apud deũ cũ chꝛiſto eẽ manſuros: qꝛ ſi ali' eſt
alio foꝛtioꝛ: ſapientioꝛ: iuſtioꝛ: ſanctioꝛ: nullus alienabiƭ
ab illa domo: vbi manſionẽ pꝛo ſuo quiſq; acceptur' eſt
merito. Denarius quidẽ ille equalis ẽ oibus quẽ paterfa
milias eis qui opati ſunt in vinea iubet dari. Quo vtiq;
denario vita ſignificaƭ eterna: vbi amplius alio nemo vi
uit: quoniã viuendi non eſt diuerſitas in eternitate mãſu
ra: ſed multe manſiones diuerſas meritoꝛuꝫ in vna vita
eterna ſignificat dignitates. GRE ſup ezechieleꝫ. Uel
hac ratione cõueniũt manſiones multe: cũ vno denario:
quia etſi alter minus atq; alius amplius exultat: oẽs tñ
vnũ gaudiũ ꝯditoꝛis ſui viſione letificat. AVG. Atq;
ita deus erit oia in oibus: vt qm̃ deus charitas ẽ per cha
ritatẽ fiat: vt quod hñt ſinguli: cõe ſit oibus. Sic eni qſq;
etiã ipſe habet cũ amat in altero quod ipſe non habꝫ. nõ
eni erit ita aliqua inuidia imparis claritatis qm̃ regnabit
in omnibus vnitas charitatis. GRE. vlti. moꝛa. Eiuſ
dẽ etiam diſparilitatis damna non ſentiunt: quia tm̃ ſibi
vnuſquiſq; quantũ p̄cepit ſufficit. AVG. Reſpuẽdi ãt
ſunt a coꝛde chꝛiſtiano: qui putant iõ dictũ multaſ eẽ mã
ſiones: quia extra regnũ celoꝛũ erit aliquid vbi maneant
beate inocentes: cũ ſine baptiſmo ex hac vita emigraue
runt: ſine quo in regnũ celoꝛũ intrare nõ p̃nt. abſit autem
vt cum ois domus regnantiũ filioꝛũ non ſit alibi niſi in
regno: ipſius regie domus pars aliqua non ſit in regno.
non eni ait dñs. In beatitudine ſempiterna mãſioneſ mul
te ſunt: ſed: in domo patris mei. CHRY. Uel aliƭ cõ
tinua: Quia dominuſ ſupꝛa dixerat petro: Quo ego va
do non potes me ſequi mõ: ſequeris aũt poſtea: ne eſti
ment ſoli petro hanc pꝛomiſſionẽ eſſe datã dixit: In do.
pa. mei man. mul. ſunt. Hoc eſt: ⁊ vos regio illa ſuſcipiet q̃
⁊ petrũ. copia eni eſt ibi multa manſionũ. ⁊ non eſt dice
re: quoniã p̄pations indigent. Et ꝓpter hoc ſubdit: Si
quo mi. dixi. vo. qꝛ va. pa. vo. locum. AVG. Ubi ſatiſ
oſtendit ideo ſe hoc illis non dixiſſe: quia iam ibi manſi
ones multe ſunt: ⁊ non eſt opus illi aliquã p̄parare.

CHRY. Quia vo dixerat: Non poteris me mõ ſeq̃:
vt nõ eſtiment ſe ab eo finaliter abſciſos eẽ ſubiungit: Et
ſi abie. ⁊ p̄epa. vo. lo. iterũ ve. ⁊ acci. vos ad meipſum:
vt vbi ego ſum ⁊ vos ſitis. Ex quo oſtẽdit ꝙ opoꝛtet eoſ
vehementer confidere. THEO. Ac ſi dicat vtrunq;:
Uos turbari non opoꝛtet ſiue patẽ ſint ſiue non. Nam
etſi parati nõ ſint: ego cum omni ſolertia p̄eparẽ vobis
illas. AVG. Sed quõ vadit ⁊ parat locũ: ſi iam man
ſiones multe ſunt: ſed nondũ ſunt ſicut parande ſunt. Eaſ
dem eni manſiones quas p̄edeſtinando p̄eparauit: p̄e
parat operando. Jam ergo ſunt in p̄edeſtinatione: ſiquo
minus dixiſſet: Jbo ⁊ p̄epabo: hoc ẽ p̄edeſtinabo: ſed
quia nondũ ſunt in operatione dicit: Etſi abiero ⁊ p̄epa
rauero vobis locum. Parat autẽ modo manſiones mã
ſionibus p̄eparando manſoꝛes. Quippe cum dixit. In
domo patris mei manſiones multe ſunt. Quid putam'
eſſe domũ dei: niſi templum dei: de quo apoſtolus dicit.
Templum dei ſanctum eſt: quod eſtis vos. Hec ergo do
mus dei adhuc edificatur: adhuc p̄eparatur. Sed quid
eſt quod vt p̄epararet abijt: cum noſipſos p̄eparet qꝺ nõ
faciet ſi reliquerit. Sed illud ſignificat: quia vt pareanƭ iſte
manſiones viuere debet iuſtus ex fide. ſi autem vides: ñ
eſt fides. Erat ergo ne videatur: lateat vt credatur. Tunc
enim locus paratur: ſi ex fide viuatur: creditus deſideret
vt deſideratus habeatur. ſi bene intelligendo nec vñ va
dis: nec vnde venis recedis. vadit ergo latendo: venit ap
parendo. Sed niſi maneat regendo vt pꝛoficiamus bene
viuendo: non parabitur locus vbi poſſimus manere ꝑ
fruendo. ALCVI. Dicit ergo. Si abiero. per carnis
abſentiam. Iterum veniam: per diuinitatis p̄eſentiam.
vel: iterum veniam iudicare viuos ⁊ moꝛtuos. Et quia
ſciebat eos interrogaturos quo iret: vel per quam viam
iter ſubiungit. Et quo ego vado ſcitis. ſ. ad patrem. Et vi
am ſcitis. ſ. per meipſum. CHRY. Hoc autem dicens
deſiderium quod in coꝛum mente erat oſtendit: et dat eis
deſiderium interrogandi.

Dicit ei thomas. Domine neſcimus quo va
dis: Et quomodo poſſimus viam ſcire? Dicit ei
Jeſus: Ego ſum via ⁊ veritas ⁊ vita. Nemo venit
ad patrem niſi per me. Si cognouiſſetis me ⁊ pa
trem meum vtiq; cognouiſſetis. Et amodo co
gnoſcetis eum: ⁊ vidiſtis eum.

CHRY. Si iudei volentes a chꝛiſto ſeparari quere
bant quo iturus eſſet: multomagis diſcipuli nunꝙ ab eo
ſeparati volentes: hoc diſcere cupiebant: et interrogant
eum ex multa dilectione et timoꝛe. et ideo dicitur: Dicit
ei thomas. Domine neſcimus quo vadis: Et quomodo
poſſimus viam ſcire? AVG. Utrunq; illos domin'
dixerat ſcire: vtrunq; dicit iſte neſcire. Sed neſcit ille mẽ
tiri: ergo iſti ſciebant: ⁊ ſe ſcire neſciebant. conuincit ergo
eos hoc ſcire. vnde ſubditur: Dicit ei ieſus: Ego ſum via
veritas ⁊ vita. AVG. de verbiſ domini. q. d. qua vis
ire: ego ſum via: quo vis ire. ego ſum veritas: vbi vis ꝑ
manere. ego ſum vita: veritatem ⁊ vitaꝫ omnis homo ca
pit. ſed viam non omnis inuenit. deum eſſe quandam vi
tam eternam: veritatem ſcibilem etiam huius ſeculi phi
loſophi viderunt. verbum ergo dei: qui apud patrem eſt
veritas ⁊ vita aſſumendo hominem factum eſt via. Am
bula per hominem: et peruenies ad deum. Melius eniꝫ
eſt in via claudicare ꝙ p̄eter viam foꝛtiter ambulare.

HILA: vij. de trinitate. Non enim nos in erratica at
q; in inuia deducit ille qui via eſt: neq; illudit per falſa q̃
veritas eſt: neq; in moꝛtis relinquit erroꝛe qui vita eſt.

THEO. Cum itaq; actiuam exerces: fit tibi chꝛiſt'
via. Cum autem in contemplatiua perſeueras: efficitur
tibi veritas. Adiecta autem vita eſt actiuo ⁊ contempla
tiuo. Decet enim ire ⁊ p̄edicare pꝛo futuro ſeculo.

AVG. Sciebant ergo viam: quia ſciebant ipſum qui
eſt via. Quid autem opus erat vt adderet veritas et vi
ta cum reſtaret noſſe quo iret: quia ad veritatem ibat: et
ad vitam? Ibat ergo ad ſeipſum per ſeipſum: ſed nunqd
o domine vt venires ad nos: reliqueres te? ſcio quidem
ꝙ foꝛmam ſerui accepiſti ⁊ in carne veniſti: manens vbi
eras: et per hanc rediſti: non relinquens quo veneras.
Si ergo per hanc ⁊ veniſti ⁊ rediſti: per hanc nobis non
ſolum qua veniremus ad te: verum etiam tibi qua veni
res ⁊ redires via fuiſti. cum vero ad vitam quod es ipſe
iſti: eandem carnem tuam de moꝛte ad vitam duxiſti: ita
q; dum caro de moꝛte venit ad vitam: chꝛiſtus venit ad
vitam. Et quia verbum eſt vita: chꝛiſtus venit ad ſeipſũ:
quoniam vtrunq; eſt chꝛiſtus: vna perſona: ſcilicet ver
bum caro. venerat etiam per carnem deus ad homines:
veritas ad mendaces. Eſt enim deus verax: omnis autẽ
homo mendax. Cuꝫ itaq; ſe ab hominibus abſtulit: atq;
illuc vbi nemo mentitur: carnem ſuam leuauit: idem ipſe
qꝛ vbũ caro factũ eſt: per ſeipſũ. i. ꝑ carnẽ ſuã ad vitatẽ: